

Wyrok z dnia 27 kwietnia 2010 r.

II UK 329/09

Okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach u pracodawcy zagranicznego na podstawie skierowania upoważnionej polskiej instytucji kierującej pracowników do pracy za granicą, za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce, mogą być uznane za składkowe okresy ubezpieczenia na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), natomiast począwszy od tej daty, okresy zatrudnienia u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone składki (art. 6 ust. 2 pkt 1d tej ustawy).

Przewodniczący SSN Romualda Spyt, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn,
Zbigniew Myszka (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 kwietnia 2010 r. sprawy z wniosku Romana P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w G. o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach, na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 lipca 2009 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku wyrokiem z dnia 9 lipca 2009 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w G. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni z dnia 18 listopada 2008 r., zmieniającego decyzję organu rentowego z dnia 29 sierpnia 2008 r. odmawiającą przyznania ubezpieczonemu Romano-

wi P. prawa do emerytury w wieku obniżonym, w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 8 sierpnia 2008 r.

W sprawie tej ustalono, że ubezpieczony, urodzony 8 sierpnia 1948 r., w okresach od 23 lipca 1985 r. do 10 września 1986 r. i od 20 listopada 1986 r. do 19 maja 1988 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na statkach morskich w żegludze międzynarodowej, w charakterze stewarda, a następnie asystenta kucharza, jako pracownik wpisany na listę członków załogi tych statków w ramach umowy zawartej za pośrednictwem Morskiej Agencji G. Zgodnie z zaświadczeniem Agencji z dnia 2 lutego 1999 r., Agencja ta jako jednostka kierująca do pracy u zagranicznego armatora uiszczala od dnia 1 listopada 1985 r. za ubezpieczonego składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy na zasadach i w wysokości określonej obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Podstawą wymiaru składki była średnia płaca krajowa. Ubezpieczony posiadał ponad 25-letni staż pracy (32 lata, 6 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych). Decyzją z dnia 29 sierpnia 2008 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury, uznając, że udowodnił on jedynie 12 lat, 4 miesiące i 23 dni, zamiast wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za pracę w szczególnych warunkach organ rentowy nie uznał zatrudnienia ubezpieczonego u armatora zagranicznego w okresach od 23 lipca 1985 r. do 10 września 1986 r. i od 20 listopada 1986 r. do 19 maja 1988 r.

Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie ubezpieczonego od tej decyzji i przyznał mu prawo do wcześniejszej emerytury, przyjmując, że praca w spornym okresie była pracą wymienioną w wykazie A Dział VIII poz. 4, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., zwanego dalej rozporządzeniem z dnia 7 lutego 1983 r.) i dlatego okresy jej wykonywania powinny zostać uwzględnione do stażu pracy w warunkach szczególnych. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt d ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm., zwanej dalej ustawą o emeryturach i rentach), okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych, przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r., jeżeli były za nie opłacane składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce, stanowią równorzędne okresy ubezpieczenia - okresy składkowe. Brak jest podstaw do ich pomijania przy

ustalaniu uprawnień do świadczenia emerytalnego. Niezależnie od tego, że składki za ubezpieczonego były opłacane od dnia 1 listopada 1985 r., a pierwszy ze spornych okresów zaczynał się już od 23 lipca 1985 r., to w ocenie Sądu Okręgowego przeważającą okolicznością jest potrzeba uwzględnienia obu spornych okresów jako okresów składkowych.

Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego, dzieląc co do zasady stanowisko Sądu Okręgowego. Sąd drugiej instancji przyjął, że w odniesieniu do okresu od 23 lipca 1985 r. do 31 października 1985 r. nie było obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne - stosownie do postanowień uchwały nr 123 Rady Ministrów z dnia 3 września 1984 r. w sprawie zasad podejmowania pracy przez obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych (M.P. Nr 23, poz. 157 ze zm., zwanej dalej uchwałą nr 123 RM), w brzmieniu obowiązującym do dnia 28 listopada 1985 r. (tj. przed nowelizacją dokonaną uchwałą nr 170 Rady Ministrów z dnia 28 października 1985 r. zmieniającą uchwałę w sprawie zasad podejmowania pracy przez obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych, M.P. Nr 35, poz. 323). Skierowanie ubezpieczonego do pracy za granicą w okresie od 23 lipca 1985 r. do 31 października 1985 r. spełnia warunki określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy o emeryturach i rentach. Natomiast obowiązek uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia obywateli polskich kierowanych do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych powstał z dniem 28 listopada 1985 r., na mocy znowelizowanego § 6 ust. 2 uchwały nr 123 RM. Z zaświadczenia z dnia 2 lutego 1999 r. wynika, że Agencja opłacała składki za ubezpieczonego od dnia 1 listopada 1985 r. W konsekwencji okresy od 1 listopada 1985 r. do 10 września 1986 r. oraz od 20 listopada 1986 r. do 19 maja 1988 r. stanowią okresy składkowe w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o emeryturach i rentach. Sąd Apelacyjny uznał, że praca ubezpieczonego w spornych okresach stanowiła pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu § 4 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. i została wykazana w wymiarze wynikającym z § 4 ust 1 pkt 3 tego rozporządzenia. Nie było zatem podstaw do odmowy przyznania ubezpieczonemu wcześniejszej emerytury z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach.

W skardze kasacyjnej pełnomocnik organu rentowego zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności: 1) art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że okres wykonywania pracy na kontrakcie zagra-

nicznym, za który nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach, 2) § 3 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. przez uznanie, że ubezpieczony legitymuje się stażem 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W skardze zarzucono także naruszenie prawa procesowego, w szczególności art. 381 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i zastosowanie, „mające niewątpliwy wpływ na wynik postępowania”.

Okolicznością uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni wskazanych w podstawie skargi przepisów budzących wątpliwości, a także oczywiste jej uzasadnienie, ponieważ przyznanie prawa do wcześniejszego świadczenia, w tym także z wyrównaniem za okres od złożenia wniosku, rodzi wymierne skutki finansowe po stronie organu rentowego i w jego opinii pozostaje w sprzeczności z obowiązującym porządkiem prawnym.

Skarżący wskazał, że sam charakter pracy, który nie był przez niego kwestionowany, nie może przesądzać o wliczeniu okresu jej świadczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych z punktu widzenia prawa do świadczenia emerytalnego. Zgodnie z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2003 r., II UK 196/02 (OSNP 2004 nr 8, poz. 144) do okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wliczyć należy te okresy pracy za granicą u zagranicznych pracodawców, które zostały uznane za okresy składkowe w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 lub art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o emeryturach i rentach. Z tego wynika, że „priorytetem przyjętym dotychczas w omawianym czasie wydaje się być fakt odprowadzenia składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia za granicą”. Tymczasem, zgodnie z zaświadczeniem z dnia 2 lutego 1999 r., pośrednicząca w zatrudnieniu ubezpieczonego Morska Agencja G. nie opłacała za niego składek za okres od 23 lipca 1985 r. do 31 października 1985 r. Rozstrzygnięcia wymaga zatem zagadnienie, czy zaliczone do okresów składkowych na podstawie art. 6 ust 2 pkt 1 lit. c ustawy o emeryturach i rentach okresy pracy za granicą mogą być również zaliczone do stażu pracy w warunkach szczególnych dlatego, że nie istniał obowiązek odprowadzania składki na ubezpieczenie społeczne w danym okresie. Brak tego obowiązku wynikał z uchwały nr 123 RM, wprowadziły go dopiero późniejsze uchwały. Zdaniem skarżącego, w świetle obowiązujących przepisów w zakresie nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanych u pracodawców zagranicznych, przesłanką uznania takiego

okresu pracy do stażu pracy w szczególnych warunkach pozostaje nadal fakt opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego do wyroku Sądu Okręgowego w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania i wskazanie, że opłacanie przez ubezpieczonego dobrowolnej składki ubezpieczeniowej z tytułu zatrudnienia u armatora zagranicznego nie może stanowić potwierdzenia istnienia stosunku pracy, a także o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie miała usprawiedliwionych podstaw. Ostatecznie ograniczała się ona do zarzutu rzekomo bezpodstawnego zaliczenia ubezpieczonemu do wymaganego stażu emerytalnego okresu zatrudniania u armatora zagranicznego od 26 lipca do 31 października 1985 r., za który jednostka kierująca nie uregulowała składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w Polsce. Sąd Najwyższy uznał, że w zakresie obowiązku składkowego i zaliczenia wymienionego okresu pracy za granicą Sąd drugiej instancji zasadnie i trafnie zakwalifikował sporny okres jako składkowy okres ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1c ustawy o emeryturach i rentach. Zawarte w tym przepisie regulacje stanowią, że za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia obywateli polskich za granicą - w organizacjach międzynarodowych, zagranicznych instytucjach i w zakładach, do których zostali skierowani w ramach współpracy międzynarodowej lub w których byli zatrudnieni za zgodą właściwych władz polskich. Wskazane w tym przepisie podmioty (pracodawcy międzynarodowi lub zagraniczni), rodzaj współpracy międzynarodowej ani formy wyrażenia zgody „właściwych” władz polskich na zatrudnienie za granicą nie zostały dostatecznie sprecyzowane, co stwarza możliwość zaliczenia okresu zatrudnienia u międzynarodowego lub zagranicznego pracodawcy, do którego obywatel polski został skierowany w ramach współpracy międzynarodowej lub był zatrudniony za zgodą właściwych władz polskich, jeżeli z tytułu tego zagranicznego zatrudnienia nie został objęty

innym - niż polski - systemem ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego. Obywatel polski, który był skierowany do pracy za granicą przez upoważnioną krajową jednostkę pośrednictwa pracy (jednostkę kierującą) lub zatrudniony za zgodą właściwych władz polskich u pracodawców zagranicznych nie powinien być pozbawiony (nie tracił) uprawnień do podlegania ubezpieczeniu społecznemu w Polsce, jeżeli w okresach pracy za granicą nie został objęty systemem zabezpieczenia społecznego w trybie i na zasadach obowiązujących w kraju zatrudnienia lub na zasadach określonych w umowach międzynarodowych.

W spornym okresie zasady podejmowania pracy przez obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych regulowała uchwała nr 123 RM. Był to akt o tzw. „samoistnym” charakterze prawnym, wydany bez upoważnienia ustawowego i już dlatego nie mógł ograniczać ochrony obywateli polskich kierowanych do pracy u pracodawców zagranicznych gwarantowanej przez polskie prawo ubezpieczeń społecznych, jeżeli z tytułu zatrudnienia za granicą nie zostali oni objęci systemem zabezpieczenia społecznego w trybie i na zasadach obowiązujących w kraju zatrudnienia lub na zasadach określonych w umowach międzynarodowych. Warto podkreślić, że w spornym okresie do pracy za granicą obywateli polskich kierowały lub wyrażały na zgodę podjęcie „zagranicznego” zatrudnienia jednostki organizacyjne upoważnione przez Ministra Handlu Zagranicznego, co ówczesnie wymagało ponadto tzw. zezwolenia dewizowego Ministra Finansów „na dokonywanie związanych z tą działalnością czynności obrotu dewizowego” (§ 4 uchwały nr 123 RM). Zawierane, niezależnie od umów o pracę obywateli polskich z pracodawcami zagranicznymi, odrębne umowy z jednostką kierującą regulowały między innymi „wysokość i tryb przekazywania przez osobę kierowaną do pracy za granicą wpłat w walucie obcej na konto jednostki kierującej na pokrycie ponoszonych przez nią kosztów świadczeń socjalnych oraz innych kosztów z tytułu tego zatrudnienia” (§ 5 ust. 6 tej uchwały). Dokonywane przez zatrudnionych za granicą obywateli polskich wpłaty dewizowe na rzecz jednostek kierujących stanowiły rodzaj „daniny dewizowej” za skierowanie lub zgodę na wykonywanie przez obywateli polskich zatrudnienia u pracodawców zagranicznych. Obciążenia te były regulowane w znacznych wielkościach, bo w zależności od kwot miesięcznych wynagrodzeń za pracę za granicą transferowanych do Polski były wymagane w wielkościach od minimum 22% nawet do 90% tego „transferowego” wynagrodzenia. Te wpłaty dewizowe były następnie obowiązkowo „odsprzedawane” Narodowemu Bankowi Polskiemu w celu sfinansowania między innymi „świadczeń w

interesie i na rzecz obywateli polskich i ich rodzin, w tym na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu uprawnień do pomocy leczniczej w Polsce zasiłku porodowego i pogrzebowego, rent i emerytur” (§ 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 1984 r. w sprawie zasad ustalenia wysokości i trybu przekazywania przez osobę kierowaną do pracy za granicą wpłat w walucie obcej na rzecz jednostki kierującej oraz sposobu wykorzystania tych wpłat, M.P. Nr 30, poz. 208 z zm.). Pomimo wskazania celu przeznaczenia tych środków, między innymi na renty i emerytury, dopiero od dnia 28 listopada 1985 r. wyraźnie uregulowano, że ze środków, o których mowa w § 5 ust. 6 uchwały nr 123 RM, jednostka kierująca była zobowiązana przekazywać na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „w celu refundacji kosztów świadczeń z ubezpieczenia społecznego miesięcznie kwotę w złotych odpowiadającą 28% średniej płacy z roku poprzedniego w gospodarce uspołecznionej, bez uwzględnienia płac w przemyśle wydobywczym” (§ 6 ust. 2 uchwały nr 123 RM). W konsekwencji dopiero od listopada 1995 r. tzw. jednostki kierujące przekazywały tak określone wpłaty na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i potwierdzały „dla celów ubezpieczeń społecznych” okresy zatrudnienia za granicą, jako okresy pracy, za które były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce (§ 6 ust. 3 uchwały nr 123 RM).

Oceniając historyczny i systemowy kontekst prawny przedstawionych regulacji Sąd Najwyższy uznał, że te okresy wykonywania pracy u pracodawców zagranicznych na podstawie skierowania upoważnionej polskiej instytucji kierującej pracowników do pracy za granicą lub za zgodą właściwych władz polskich, za które wymierzana i pobierana obowiązkowo była wysoka danina dewizowa z przeznaczeniem między innymi na renty lub emerytury, z której nie odprowadzano składek na polskie ubezpieczenie społeczne, bo przed dniem 1 listopada 1995 r. nie uregulowano wyraźnie obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce, mogą być uznane za składkowe okresy ubezpieczenia na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli pracownik zatrudniony za granicą nie został objęty innym systemem zabezpieczenia społecznego w trybie i na zasadach obowiązujących w kraju zatrudnienia lub na zasadach określonych w umowach międzynarodowych. Warto podkreślić, że polski porządek prawny zawsze przewidywał, że z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę związany był i jest obowiązek ubezpieczenia społecznego oraz obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, co wynika z art. 6

ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Obowiązek taki istniał również przed wejściem w życie tej ustawy na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 ze zm.), a na podstawie art. 33 ust. 1 tej ustawy składki na ubezpieczenie społeczne opłacał pracodawca lub jednostka kierująca do pracy za granicą. Pracownik nie miał wpływu na wywiązywanie się tych podmiotów z obowiązku zgłoszenia go do ubezpieczenia i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Dlatego skrajnym formalizmem byłoby dzielenie tych samych okresów zatrudnienia za granicą w zależności od tego, czy podmioty odpowiedzialne za opłacanie albo „refundowanie” składek na pracownicze ubezpieczenia społeczne w Polsce, co w spornym okresie nie był jednoznacznie unormowane, prawidłowo regulowały obarczające ich powinności. W takich przypadkach Sąd Najwyższy przyjmował, że dla uznania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 6 ust. 2 tej ustawy, nie było wymagane wykazanie przez osobę ubiegającą się o emeryturę lub rentę opłacania przez takie podmioty składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne (por. wyrok z dnia 6 kwietnia 2007 r., II UK 185/06, OSNP 2008 nr 9-10, poz. 143). W tej koncepcji uzależnienie uznania za okres składkowy okresu zatrudnienia wykonywanego w poprzednim stanie prawnym, adekwatnym dla spornego okresu (od 26 lipca do 31 października 1985 r.) od opłacenia lub zrefundowania należnych składek byłoby niezgodne z zasadą równego traktowania wszystkich ubezpieczonych (art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Wprowadzałyby także zróżnicowanie pracowników pozostających w zatrudnieniu przed wejściem w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez nałożenie obowiązku wykazania faktu opłacenia składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne tylko na niektórych, a nie wszystkich pracowników. Naruszałaby tę zasadę także odmowa uwzględnienia okresów zatrudnienia za granicą, wykonywanego u pracodawców zagranicznych na podstawie skierowania lub za zgodą właściwych władz polskich, które pobierały od pracujących za granicą wysokie „daniny walutowe”, bez zagwarantowania im podlegania ubezpieczeniom społecznym w Polsce, jeżeli w okresie pracy za granicą nie korzystali oni z innego („obcego”) systemu zabezpieczenia społecznego.

Począwszy od listopada 1985 r., gdy jednoznacznie został uregulowany obowiązek i zasady pokrywania (refundowania) składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce za pracowników skierowanych do pracy za granicą, okresy zatrudnienia u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce (art. 6 ust. 2 pkt 1d ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Zarzut naruszenia art. 32 ustawy o emeryturach i rentach przez przyjęcie, że okres wykonywania pracy na kontrakcie zagranicznym nie jest okresem pracy w szczególnych warunkach jest oczywiście chybiony w stosunku do zatrudnienia marynarza będącego oficerem zatrudnionym w międzynarodowej żegludze morskiej. Taki charakter pracy w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, potwierdza pozycja 4 wymieniona w wykazie A Działu VIII rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., który obejmuje pracowników wpisanych na listę członków załogi statków wykonujących prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej. Przepisy tego rozporządzenia nie wymagają, aby taka praca była świadczona na polskich statkach morskich w żegludze międzynarodowej już dlatego, że taki wymóg wymieniona pozycja odnosi do marynarzy zatrudnionych w polskim ratownictwie okrętowym. Kasacyjny zarzut, jakoby „przepisy obowiązujące w ówczesnym czasie nie dawały podstaw do korzystania przez osoby wykonujące pracę za granicą ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego, gwarantowanego w warunkach rodzimych” nie zasługiwał na uwzględnienie także dlatego, że nie został uzasadniony. Ponadto na gruncie aktualnego stanu prawnego, który jest adekwatny do osądzenia rozpoznanej sprawy, Sąd Najwyższy przyjmuje, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załączniki do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego, jeżeli są one uznane za okresy składkowe (por. wyrok z dnia 5 marca 2003 r., II UK 196/02, OSNP 2004 nr 8, poz. 144).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił niemającą usprawiedliwionych podstaw skargę kasacyjną w zgodzie z art. 398¹⁴ k.p.c., orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 k.p.c.

=====